

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig- i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 17340 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: Den gunstige tid. — Budskap fra Tysklands biskoper. — Fasteprekener i Oslo. — Den katolske kirke på Island i året 1935. (Efter «Credo»). — Roma-billeder. Av Sigurd Brun Tønnessen. — Spørsmål og svar. — Trekningsliste for St. Halvardmenighetens basar. — Herhjemme. — og derute — Fastemandat.

Den gunstige tid.

Fastetiden er en botstid, en tid som kaller på alvor og forsakelse og maner oss til ettertanke. En tid som nok for de fleste av oss har et noe dystert preg. Men Kirken søker å få oss til å se anderledes på denne tid av kirkeåret. Den anvender således profeten Esaias ord slik som dette er gjengitt i det 2. Korintherbrev på denne tid: «Se nu er den gunstige (eller kjærkomne) tid».

Kirken vil at vi skal hilse denne tid velkommen som en tid der er særlig heldbringende og gagnlig for oss, fordi den har til hensikt å styrke og utvikle vårt religiøse liv.

Fastetiden innledes med Askeonsdags alvårsfulle advarsel: «Ihukom at du er støv og til støv skal du vende tilbake» og den fører oss fremover mot den Stille ukes høitidsdager. I virkeligheten er den ikke noe annet enn en seks ukers forberedelse til Påsken og skal hjelpe oss til å feire Påsken slik at denne kan bringe oss forløsning fra synd og syndens trelldom.

Alle fastetidens sikker og andakter har nettop til formål å gi oss de beste vilkår til å frigjøres fra alt det som trekker oss ned og truer med å forkvakle eller kvele vårt kristenliv, så dette kan fornyes og gjenopstå med ny kraft og inderlighet når Påsken feires.

Men skal dette mål bli virkelighet er det nødvendig at vi selv går inn i fastetiden med beredvilig sinn, med det opriktige ønske å gjøre vårt til å bli mottagelige for Guds virke i vår sjel.

Nu er det så at mange kristne i våre dager må

fritas for å ta del i selve fasten. Levevilkår og arbeidsforhold er slike at det kan bli umulig å faste uten at det blir til skade for ens helbred eller for det arbeide man har å utføre. Riktignok er det en del som vel er litt for engstelige for å gjøre et lite forsøk på å faste. Og selve fasten har utvilsomt sin store betydning for det moralske og religiøse liv. Dens plass i ekte, autentisk kristendom er forresten tapt av syne utenfor den katolske kirke, idet man ikke lenger vil høre tale om fasten som noe evangelisk, på tross av det eksempel vår Frelser selv har gitt oss.

Men selv om man er rettmessig dispensert for det å faste, så er ingen katolikk fritatt for å ta del i fastetidens gjerning: et intensere arbeide for å frigjøres fra syndige tilbøieligheter, en kraftigere innsats for å styrke vårt kristenliv. Dette opnåes først og fremst ved større iver og utholdenhet i bønn. Og for å hjelpe oss til dette har Kirken innført de særlige fastegudstjenester: korsveiandakten og fasteprekenerne. Disse gudstjenester har til hensikt å føre oss til en inderligere og sterkere forening med vår korsfestede Frelser. Det vil si at de nettop angår det mest centrale og mest maktpåliggende ved fastetidens oppgave: å forberede oss til Påsketiden. Det er med tanken på at dette blir virkeliggjort at Kirken kaller fastetiden for en gunstig tid.

Men dersom du selv ikke har erfart at fastetiden har vært en gunstig tid for dig, så kan det være grunn til å stille to personlige spørsmål: Kan det

Budskap fra Tysklands biskoper.

Tysklands biskoper var nylig atter forsamlet til konferanse i Fulda ved den hellige Bonifacius grav. Man hadde med spenning sett frem mot biskopenes budskap, men de som ventet politikk blev såvidt skuffet som budskapet ikke direkte inneholdt politikk eller tok direkte standpunkt til de aktuelle foretelser i det tredje rike. Imidlertid blir dog biskopenes standpunkt klart når man med eftertanke leser det ene av de to utsendte hyrdebrev: mot de trosfiendtlige skrifter, likesom det annet: om ekteskapets hellige sakrament også er helt aktuelt, idet det behandler ekteskapets hellige sakrament som i våre dager vanvyrdes i så høi grad hvorved samfundet lider ubotelig skade. Begge hyrdebrevene er i den siste tid blitt oplest fra alle katolske prekestoler og er blitt offentliggjort i de fleste katolske kirkeblad, hvorved biskopenes ord er nådd langt videre frem og har fått langt mer vekt enn om de kun hadde beskjeftiget sig med døgnets fenomener — med de rent ytre former som tidens tendenser iklær sig. Som lærere og hyrder og i full ansvarsbevissthet overfor det hverv de som apostlenes efterfølgere har å røkte, har Tysklands biskoper gått ned til selve ondets røtter og har forsøkt å sanere folkets mentalitet, folkets hele innstilling i den tro og det håp at med erkjennelsen vilde også følge arbeidet på å gjeninnsette de evige verdier på deres plass, hvorved nødvendigvis vilde følge en omvurdering av hvad man nu regner for rett og riktig. Og det ser ut til at biskopene også har fått gehør for sine bestrebelsers på høieste hold — som om de ledende i landet har forstått at forkynnelsen av de kristne grunnprinsipper aldri kan skade stat og nasjon. Den stilltiende approbasjon som ligger i den uhindrede offentliggjørelse av Fuldabudskapene taler jo sitt eget sprog.

I.

I sitt hyrdebrev om ekteskapet peker biskopene med særlig eftertrykk på det faktum at «ekteskapet ikke av menneskehender kan endres i sitt vesen uten at man begår en synd», ti det er ikke underkastet menneskelig vilkårlighet da det er opprettet av Gud selv samtidig med at menneskene blev skapt og senere er blitt ophøiet til et sakrament av Frelseren. «Alt hvad der angår døptes ekteskap er vokset inn i Kristi rike og hører under Kirkens rettsområde. Ut fra dette må det kirkelige prinsipp sees, at de verdslige myndigheter kun har noe å si overfor et ekteskaps borgerlige følger, men ikke har noe å gjøre med ekteskapet i sig selv. For dette står kun

---

ikke tenkes at du har forsømt noe vesentlig ved fastetiden? Hvis du i år vilde gjøre det du kanskje før har undlatt, tror du ikke at Fasten da også for dig vilde bli den gunstige tid?

Kirken inne, fordi alle Guds mysterier er betrodd den. Derfor gjør Kirken også helt logisk fordring på å kunne belære kristenheten forpliktende og retningsvisende ikke alene om det kirkelige ekteskapsritual, men også om ekteskapet selv». I tilslutning til dette utvikler biskopene derpå den katolske lære om det kristne ekteskap, idet de peker på Guds mål med det slik som den katolske tradisjon alltid har hevdet det: «enhet, uopløselighet og fruktbarhet». Biskopene går også utførlig inn på de naturlige forutsetninger for ekteskapet, idet de gir faderlige råd om en forutgående grundig selvprøvelse og advarer mot overilede bekjenskaper eller for tidlig inngåtte forpliktelser som vil medføre for lange forlovelser — men først og fremst gjør de oppmerksom på hvor betydningsfull sundheten er. Herom skriver de: «Særlig oppmerksomhet bør vies sundheten som jo også den nyeste tyske ekteskapslov legger så stor vekt på. Sundheten er visselig ikke det høieste gode, men det er et meget stort gode som er uerstattelig når det gjelder å løse store opgaver. Kirken anerkjenner statens omsorg for en sund efterslekt og støtter denne omsorg på alle tillatte måter. Kirkens standpunkt overfor sterilasjon er imidlertid så kjent av alle de troende at der ikke behøves en ny erklæring om dette emne». Kirkens store innsats — ikke alene for å bevare den kristne opfatning av ekteskapet, men også for å fremme etterkommernes jordiske vel, blir i våre dager ofte ikke vurdert høit nok. Og dog har den igjennem århundrer arbeidet for hvad man i moderne sprog vil kalle «positiv Eugenik» — lenge før man fra verdslig hold tenkte på å gjøre efterslektens sundhet til gjenstand for omsorg. Med rette sier biskopene om dette: «Hvor megen velsignelse er ikke kommet over barna og hvor megen elendighet er ikke holdt borte fra dem fordi Kirken oppstillet den bestemte fordring at ektefeller kun skal tilhøre hverandre. Kirkens kamp mot alle ekteskapsbrudd i både disse brudds finere og grovere skikkelse er kommet efterslekten både fysisk og psykisk til gode. Det samme gjelder dens anvisning av enhver form for skilsmisse. Hvor mange ekteskapsryster med disses uhyggelige følger for barna er ikke blitt inngått fordi all adgang til nytt ektekap var sperret. Fordringen til et naturlig liv i ekteskapet som Kirken har forkynt atter for nylig i rundskrivelsen Casti connubi — og har hatt mot til å forkynne, mens man overalt ellers vek tilbake for de med dette forbundne vanskeligheter — betyr for barnas vel og dermed for folkets vel mer enn alle vunne kriger. Og ikke minst må her nevnes den ubeskrivelige velsignelse som ifølge den kirkelige lære utgår fra ekteskapets hellige, ja sakramentale karakter.

Hvilken utdypelse av pliktfølelsen betyr det ikke når foreldre efter Kirkens lære alltid har for øie at ekte mannen i en familie representerer Kristi person som har opofret sig for Kirken helt til døden! Likesom

ektehustruen representerer den sig til Kristus. helt hengivende kirke».

Med sterke ord advarer biskopene mot de religiøst blandede ekteskaper. «Den for hvem religionen er det viktigste av alle livets goder kan det ikke være likegyldig om den med ham forbundne ektefelle er enig med ham på dette punkt eller ei. Hvor den religiøse harmoni mangler, der lider hjertene under en stor mangel og der er fundamentet for barnas oppdragelse spaltet og denne derfor i fare. Særlig skjebnesvangert er det at de kristne bekjennelser ikke stemmer overens i sitt syn på ekteskapets uopløselighet.» Tross den sikkerhet om kreves stillet — f. eks. for at alle barn opdras i den katolske tro, meddeler Kirken alltid kun dispens med tungt hjerte og for å forhindre at der skal skje større ulykker. «Hvor ofte bringer ikke den ene ektefelles tidlige død og den annens gjengifte barnas religion i fare! Hvor ofte legger sig da ikke en trykkende sky av likegyldighet og kulde sig over det religiøse liv inntil det tilslutt dør . . .» Biskopene minner om at det under straff av ekskommunikasjon er forbudt å bli viet av en ikke-katolsk prest eller å la barna døpe og opdra ikke-katolsk. Til slutt sier de: «Man har så ofte beskyldt Kirken for å være umoderne og ha overlevet sig selv. Idag har man i vårt fedreland erkjent mange ting for å være verdifulle som Kirken i århundrer har lært og fremmet!»

II.

Det annet hyrdebrev er rettet mot nutidens trosfiendtlige skrifter og minner først om den kjennsgjerning at der alltid har vært en indre sterk forbindelse mellom det tyske folk og den kristne tro: «Vårt tyske folk trådte først etter at den kristne tro hadde forløst det fra hedenskapets mørke og utrustet det med Kristi kraft inn i kretsen av de ledende folkeslag — og det vil også kun vandre så lenge på kulturens tinde som kristendommens sol opplyser det . . .» «Når man i nutiden hevder at den kristne tro ikke mer passer for det nye tyske menneske, så tillater vi oss det spørsmål: om overhodet de som bryter staven over den kjenner dens begynnelse og dens innhold eller om de kun går ut fra fordommer og dømmer av uvitenhet, idet de avviser hvad som har stått i to tusen år og tilfredsstillet det enkle folk like så meget som de største og skarpeste ånder, fordi de aldri tross alle troens mysterier har kunnet opdage noen motsetning mellom den og den menneskelige forstandige tenkning». Halv viden fører bort fra den kristne tro — «men hel viden og dyptgående forskning fører til den». Biskopene bekjenner for hele offentligheten sin forpliktelse til å vidne for den katolske tro og til å dra omsorg for dens utbredelse og festning i menneskesjelene, samt til å slå angrep mot den tilbake. «Vi har derfor også i denne tid som ikke alene betyr en forandring på det politiske, men især på det religiøse område stadig advart og formanet det tyske folk for å spare det for en kulturkamp. Men allikevel synes det som

kampen stadig med voksende heftighet raser om den tyske sjel. Våre motstandere lar intet uforsøkt som kan spre tvil og løsne de troendes forhold til biskopene og den Hl. Fader i Rom, idet de snart betegner kristendommen som ikke «tidssvarende» — snart fremdrar fra nutiden og historien alt som kan egne sig til å bringe Kirke og tro i vanry, og berøve ungdommen det kristne trosliv».

Biskopene advarer mot bøker, tidsskrifter og aviser som stiller sig til tjeneste for den moderne van-tro «for snart åpent å bekjempe hvad der er oss hellig, snart fra bakhold og med tilsynelatende saklighet å angripe den katolske tro og trosglede» — og de forbyr derfor i overensstemmelse med den kirkelige lovbok å lese, kjøpe og eie den slags bøker. Katolikkene må heller ikke delta i farlige «hjemmeaftener» eller «øvelsesleire». Biskopene betoner at de med disse forføielser ikke vil utøve noe uverdigg formynderskap men — helt bortsett fra de religiøse beveggrunner — kun følger de prinsipper som «vår nye stat selv holder for nødvendige overfor stats- og folkefiendtlige skrifter». Til sist oppfordrer biskopene de troende til å ha tillit og mot: «vår tro har tålt så mangan svær storm og er gått seirende ut av den. Også nutidens forvirring vil løse sig og bekrefte apostlens ord: «dette er den seir som overvinner verden — vår tro».

Fasteprekener i Oslo.

I St. Olavskirken vil sogneprest mgr. Irgens hver torsdag aften kl. 8 (20) holde fasteprekener over «Kristi kors i liv og lære». Den første holdes torsdag den 27. februar kl. 8 over: «Bør Kristi lidelseshistorie frigjøres fra dogmatikken?». Torsdag 5. mars: «Kristi lidelsesnatt og vår lunkenhet». — 12. mars: «Kristendom og sverd». — 19. mars: «Korset og religiøs nøytralitet». — 26. mars: «Fornektelsens tragedie». — 2. april: «Korsets mysterium i vårt liv».

Pater Béchaux vil holde franske konferanser hver tirsdag i St. Dominikuskirken kl. 8 (20). Første foredrag den 3. mars over: «La religion et l'homme moderne». 10. mars: «La religion et les sans-Dieu». 17. mars: «La religion de la race et du sang». 24. mars: «La religion et l'immoralité contemporaine». 31. mars: «La religion et la culte extérieur». 7. april: «La religion de Jesus envers Dieu».

Pater Lutz O.P. taler hver søndag ved høimessen i St. Dominikuskirken kl. 10,30 om Alterets sakrament. Første gang 15. mars: «Brød fra himmelen». 22. mars: «Han blir i mig og jeg i ham». 29. mars: «Prøv dig selv».

Pater Boers holder fasteprekener hver søndag under høimessen kl. 10,30 i St. Halvardskirken.

Den katolske kirke på Island i året 1935.

(Efter „Credo“.)

Ved et tilbakeblikk på året 1935 og dets betydning for den katolske Kirke på Island festes oppmerksomheten især ved de store byggeforetagender på hospitalsvesenets område.

Den 28. august fikk den store nye hospitalsbygning som St. Josephssøstrene har latt opføre ved siden av sitt gamle sykehus i Reykjavik sin høitidelige innvielse. Byggearbeidet har stått på i 2 år.

Innviesen innleddes med en høitidelig pontifikalmesse som vår Apostoliske Vikar, Hs. Ekscellense mgr. Martin Meulenberg, biskop av Holar, feiret i hospitalets vakre kapell. Dette kapell var allerede blitt velsignet og tatt i bruk den 19. mars, Sankt Josefs fest. Etter Messen holdt biskopen en tale og foretok så den rituelle innvielse, idet han, fulgt av presteskaret, gikk igjennom alle hospitalets værelser og ganger og stenket veggene med vievann. Høitideligheten avsluttedes med avsyngelse av Te Deum og den sakramentale velsignelse.

Om eftermiddagen møtte et stort antall gjester frem, deriblandt landets og byens autoriteter med Islands førsteminister i spissen, for å bese hospitalet. Alle uttrykte sin beundring for det prektige bygg, og der hersket enighet om at det nye St. Josephs Hospital er det første blandt landets hospitaler hvad moderne, tidsmessig innredning angår. Særlig beundret man de prektige operasjonssaler og Røntgen-avdelingen med sine moderne apparater og sitt praktiske utstyr. Lenge opholdt de besøkende sig i hospitalets kapell som de fant henrivende. Det skal villig medgis at det hører til de vakreste man kan finne, og det fortjener å fremheves at — når undtas korsveibilledene og helgenstatuene — er alt arbeide utført av islendere. Av betagende virkning er det store, smakfullt polykromerte krusifiks som inntar en dominerende plass på den hvite vegg over høialteret. Det er den islandske kunstner Rikardur Jónsson som har vært mester for dette nydelige træskjærerarbeide, hvorfra det utgår et veld av gylne stråler som likesom innrammer det vakre gotiske alter med dets rike, sterke farver. Også de to sidealtere er i gotisk stil, om enn enklere i utstyr og farver. Både kommunionsskranken og benkene er av eketre og rikt utskåret av en islandsk treskjærer. Over hovedinngangen til kapellet er der en orgeltribune som optar hele kapellets bredde. Gjennom de store vinduer med sine vakre glassmosaikker strømmer et behagelig og dempet lys inn i helligdommen som forøvrig også er utstyrt med et elektrisk lysarrangement av betagende virkning. Mens kapellets gulv er belagt med fliser i mønstret mosaikk, er trappene op til alteret og hele korets gulv tekket med fineste norsk marmor.

Hospitalets arkitekt, Sigurdur Gudmunds-

son, har med rette fått mange lovord for sitt verk. Han må imidlertid dele æren med byggmesteren, Jens Eyjolfsson — den samme som opførte den vakre katolske katedral her i Reykjavik for 6 år siden — og hospitalets dyktige priorinne, Mère Maria Viktoria, som har vært sjelen i hele arbeidet. Som de fleste nyere byggverk her på Island er hospitalet opført av jernbetong, utvendig grovpusset og likesom overdrysset med småstykker av islandsk spatt.

Gjør man en runde i hospitalet, må man ikke alene beundre de lyse, prektige rum, men også det tidsmessige, moderne utstyr fra kjeller til loft. I den store, rummelige kjelleretasje er værelser for tjenerpersonalet, vaskeri og kjøkken samt en avdeling for lysbehandling som optar to store stuer og er forbundet med badewærelser. Kjøkkenet er stort og lyst og et mønster på moderne innredning. Går man så op igjen til hovedinngangen, hvor trapper og vegger er av italiensk marmor, har man i 1ste etasje bl. a. 6 sykeværelser, 2 barnesykestuer, en stor og solrik sal for patienter som er oppe og forskjellige rum til avbenyttelse for hospitalets personale. Dertil kommer så operasjonssalene, et særkilt rum for øienoperasjoner og et som benyttes for hals-, nese- og ørepatienter.

I 2nen etasje er Røntgen-avdelingen samt 5 sykestuer. Her er også, som en avsondret del av etasjen, søstrenes egne rum. Hospitalets store, vakre kapell, som blev beskrevet utførlig i begynnelsen av denne skildring, befinner sig i 3dje etasje. Da hospitalet er opført i moderne funkisstil, er der i alle etasjer store, luftige balkonger, hvor man — som også fra den store takterrasse — har en enestående utsikt over byen, havnen og hele omegnen. Unødig å fortelle at dette tidsmessige bygg er utstyrt med person-heis som kan føre de syke og deres gjester helt nede fra kjelleren op til det flate hospitalstak.

Som rimelig er, har dette prektige hospitalbygg fått en meget anerkjennende omtale i de islandske aviser. St. Josephssøstrene kan i sannhet være stolte av det de her har prestert. En av avisene, som også gjengav biskopens tale in extenso, slutter sin skildring med disse ord: «Den katolske Kirke er en mektig organiasjon, og dessuten en organisasjon som overalt søker å virke i nestekjærlighetens tjeneste. Vi islendere står i takknemlighetsgjeld til den for dens utrettelige bestrebelser for å skjenke vårt land hospitaler, og nu i den nyeste tid kan vi takke den både for det hospital som er under opførelse i Stykkisholmur og for det hospital som idag blev innviet her i Reykjavik».

Hospitalet i Stykkisholmur, som nevnes i den citerte avis, er også et betongbygg av anseelige dimensjoner, men ennå ikke tatt i bruk. Det er op-

ført av Franciskanerinnenenes kongregasjon — eller «Marias franciskanske misjonssøstre» som den egentlig heter. Dette ordenssamfund som allerede i virker på Færøyaner, får dermed sitt første ordenshus her på Island. 8 søstre er allerede ankommet og beskjefteget med det nye hospitals innredning. Kapellet i Stykkisholmur blev innviet den 8. desember. Som prest ved denne nye misjonsstasjon ansattes pater U b a g h s som før har virket i Reykjavik.

Hvad vår geistlighet forøvrig angår, kan nevnes at to nye prester er ankommet til Island i året 1935. Den ene, pater M a r t i n V r o o m e n, kom hit i mai og er nu ansatt i Hafnarfjördur, hvor der allerede i flere år har bestått en menighet og hvor Josephs-søstrene har et stort og smukt hospital. Sognepresten i Hafnarfjördur, pater D r e e s e n s, har dessverre i lengre tid ligget syk. Den annen nye prest er pater E u g è n e L i e d e k e r k e n som kom hit den 16. oktober og foreløbig er ansatt her i Reykjavik. Vår herværende skole som kan glede sig ved overordentlig stor søkning, er også i år så full som den kan bli. En slem barnelammelseepidemi var forøvrig skyld i at det nye skoleår først kunde begynne den 15. oktober. Nu er den heldigvis overstått.

La mig, før jeg slutter det lille tilbakeblikk på året 1935, få nevne at en av våre legbrødre, broder F e r d i n a n d, den 5. september kunde feire 25-årsdagen for sin ankomst til Island. Broder Ferdinand, som er belgier av nasjonalitet, har i alle disse år hatt sitt virke her i Reykjavik.

P. Johannes Gunnarsson.

Roma-billeder.

Av Sigurd Brun Tønnessen.

Fredag den 31. januar blev den vakre statue av den hellige Don Bosco avslørt i St. Peterskirken. Den høitidelige handling blev foretatt av hans eminense kardinal Pascelli, i overvær av flere tusen mennesker, derav var de fleste barn og ungdom fra de forskjellige ungdomsgrupper, og disse var iført sine vakre foreningsuniformer.

Statuen har fått sin plass i en nisje like over det sted hvor den berømte St. Peter statue står. Don Bosco er fremstillet med en gruppe barn omkring sig. Han ser på dem med sine kjærlige øine, og barnas ansikter er vendt mot ham med forventningsfulle uttrykk. Akkurat som jeg kan tenke mig det må ha vært når Don Bosco samlet sine unge venner omkring sig for å fortelle dem om Jesus den store barnevenn. Statuen er utført i hvit marmor, og den kunstner som har utført den må sies å ha løst sin oppgave tilfredsstillende. Der finnes intet overdådig eller kunstig ved den. Den er rolig, enkel og stilren.

Bare et par dager etter denne avsløring i St. Peterskirken, hadde vi her i vårt kollegium også en

avsløring. Vi har nemlig fått i foræring et meget vakkert maleri av Don Bosco. Og dette er blitt hengt op over et av sidealtrene i vårt kapell, så nu har vi også et Don Bosco alter. Høitideligheten blev foretatt av vår rektor som først holdt en liten tale om Don Bosco, dernæst bad hele komuniteten endel bønner hvorefter rektoren bestenket billedet med vievann og røkelse. Tilslutt sang koret en vakker Don Bosco sang. Hver aften kan vi nu glede oss ved å knele ned ved denne hellige ungdoms-apostels alter og anbefale oss og våre anliggender til hans forbønn. Og han som var istand til å utrette slike mirakuløse ting ved sin tro som han gjorde da han levet — han vil nu i ennu større grad kunne hjelpe dem som tar sin tilflukt til ham.

Søndag den 9. februar var der prestevielse her i vårt kapell. 25 av våre studenter blev viet til prester og over 75 andre mottok de lavere vielser og tonsuren. Vielsene blev foretatt av kardinal Marchetti. Gudstjenesten begynte allerede kl. ½7. Litt før kardinalen kom, kom alle de som skulde vies inn i prosesjon. Først kom alle diakonene iført alba og stola. På armen bar de sine messehagler som de under vielsen skulde bli iført av kardinalen. Etter diakonene kom subdiakonene og så de andre efter tur efter den vielse de skulde motta.

Presis kl. ½7 kom kardinalen inn i kirken, og mens koret sang «Ecce sacerdos», gikk han op til alteret hvor han blev iført sitt messeskrud og den hellige handling kunde begynne. Først kom de frem som skulde ha tonsuren, dernæst alle de lavere vielser og subdiakonene, for så å nå den høieste vielse, prestevielsen. Det er et gripende øieblikk når alle de unge prestekandidater kneler ned og mottar først kardinalens håndpåleggelse, og dernæst alle de assisterende presters. Og denne gang var det særlig gripende, fordi de fleste av de assisterende prester var kandidatens egne studiekammerater som er blitt viet like før jul.

Etter at gudstjenesten er slutt går alle de som har mottatt vielsene i prosesjon ut av kirken, først de lavere grader og til slutt de nye prester iført fullt presteskrud. Og ute på gangen blir de straks omringet av sine studiekammerater som ber om deres første velsignelse, hvilken de med glede utdeler. Det er vidunderlig å knele ned ved en slik nyviet prests føtter og motta hans velsignelse og å kysse hans nettop salvede hender. Og når vi da ser inn i hans øine, så kan en ikke undlate å legge merke til den lykke som stråler ut av dem. Han vet at nu er han prest til evig tid efter Melchisedeks orden.

For øieblikket er der nu over femti nyviede prester her ved kollegiet. Disse skal så ved semesterets slutt i juli «Gå ut i all verden for å forkynne evangeliet».

Den 12. januar feiret paven årsdagen for sin kroning. I den anledning var der høimesse i det Sixtinske kapell hvor hele kurien var samlet. Etter messen mottok paven alle kardinalene i audiens.

Om aftenen var hele fasaden på St. Peters kirken illuminert. Det var et vidunderlig syn å stå i vinduet og se på alle de levende lys som blafret lett i den stille bris. Jeg måtte tenke på, at som St. Peterskirken er den største kirkebygning i verden, slik er den katolske Kirke den største kirke i verden. Og disse lys blev for mig et symbol på alle de lys kirken har tendt omkring på den vide jord, idet den har sendt sine tjenere avsted med evangeliet til alle verdens kanter. Og for hvert år som går tenner den flere og flere lys inntil den ganske jord er oplyst, og evangeliet har nådd til alle folk.

S. B. T.

Spørsmål og svar.

(Under denne rubrikk vil en av våre medarbeidere, mgr. Kjelstrup i Kristiansand, svare på spørsmål som kan påregne almen interesse).

Moralen og de ikke-kristne religioner.

Spørsmål:

Jeg har med stor interesse lest det svar «Bergenser» fikk på sitt spørsmål om «Moral uten kristendom», og jeg innser at en henvisning til de moralske idealers skjønnhet i sig selv er et utilstrekkelig vern mot synd og last. Jeg vilde imidlertid gjerne vite hvad De mener om de ikke-kristne religioner, f. eks. buddhismens, forhold til moralen. Er ikke også de et vern mot lidenskap og syndig begjær?

Idealist.

Svar:

Det er en uomstridt kjensgjerning at det aldri har lykkedes nogen av de ikke-kristne religioner å etablere et organisk forhold mellom religion og sedelighet. Hvad buddhismen angår, er der jo drevet adskillig svindel i den fritenkerske polemikk mot kristendommen med de angivelige likheter og berøringspunkter den skal ha med kristne tros sannheter og kirkeskikker. Hvor ensidig og ufullkommen buddhismens etikk er fremgår med tilstrekkelig tydelighet av dens fem bud: 1) Du skal ikke drepe noe levende vesen. 2) Du skal ikke lyve. 3) Du skal ikke stjele. 4) Du skal ikke bryte ekteskapet. 5) Du skal ikke nyte berusende drikke.

Den kjente amerikanske orientalist dr. J. Brown sier at buddhismen har nok en teoretisk opfatning av forholdet mellom religion og moral, men at den aldri har vært i stand til å sette det ut i livet. «Et menneske kan således», skriver han, «opfylle alle den moderne buddhismes krav og allikevel åpent krenke etikkens mest elementære lover. Når en ny lastens kilde er sprunget frem, er det ikke ualmindelig at prestene feirer begivenheten med religiøse ceremonier. De mest uanstendige ting jeg har sett under mine reiser rundt jorden var i kinesiske og indiske templer».

Like ufordelaktig er den navngjetne orientalistens inntrykk av moralen i de andre ikke-kristne religioner. Konfusianismen ignorerer den seksuelle last som bare betraktes som menneskelig ufullkommenhet, og muhamedanismen lover himmelsk lønn for den. Brahmanismen eier ikke uttrykk for kyskhets for menns vedkommende, bare for kvinners. De ikke-kristne land må efter dr. Browns mening snarere kalles amoralske enn umoralske — d. v. s.

de synes ikke å eie noe egentlig syndsbegrep. De kristne protester mot opprettelse av offentlige huser i nærheten av misjonsskolene er således blitt mottatt med dårlig skjult overraskelse. De mest lastefulle menn og kvinner har i sine hjem små avgudsbilleder som de anroper om å beskytte dem under deres utskielser, uten nogensomhelst tanke på in-konsekvensen i dette forhold. I det hele synes opfatningen av synd i ordets kristelige betydning å mangle fullstendig.

Selvfølgelig vil ingen nekte at der finnes nok av last og moralsk elendighet også i kristne land, men lasten har ingen støtte i den kristne bevissthet. Lasten ansees som religionens verste fiende og aldri blir dens tilfluktssteder åpnet med religiøse ceremonier. Kristne mennesker har av den åpenbarte tro fått kunnskap om syndens sanne natur. De vet at synden ingenlunde bare er noe utvortes, men et virkelig onde — det største av alle onder. Kristendommen gir således et grunnlag for samvittighetsfull pliktoppfyllelse, ideell streben og vilje til å tjene, fordi den eier en urokkelig grunnfestet etikk, et kategorisk imperativ, som er forankret ikke i menneskelige tankekonstruksjoner eller i en skiftende kulturutvikling, men i Gud.

K. K.

Trekningsliste for St. Halvardmenighetens basar.

Gulvpute, nr. 41, fru Bruce. — Grønn pute, firkantet, nr. 31, biskop Mangers. — Påfuglpute, nr. 55, Kathe Thielemann. — Gardin I, nr. 121, Randi Straith. — Permanent (Bongart) nr. 17, frk. Maddison. — Permanent (Engler), nr. 25, Ida Moberåten, Majorstuvn. 30. — Kaminur, nr. 239, Fanny Geist, Hønefoss. — Babyjakke I, nr. 20, frk. Berthold, Festningen. — Babyjakke II, nr. 46, Granberg. — Babyjakke III, nr. 28, fru Bruce. — Babyjakke IV, nr. 41, Leif Ryberg, Fredensborgvn. 37. — Babyjakke V, nr. 36, fru Solheim, Fridtjofsvei 37 II. — Liturgiske Helgener, nr. 81, pastor Ugen. — Liturgiske Helgener, nr. 64, pastor Ugen. — Liturgiske Helgener, nr. 6, pastor Ugen. — Liturgiske Helgener, nr. 85, Pastor Ugen. — Liturgiske Helgener, nr. 40, Petter Bongart. — Likørsett, nr. 21, Hongslo, Nordstrand. — Blomstervase, nr. 7, Ole Martin Hadland. — Dameveske, nr. 24, Maria Müller. — Lommebok, nr. 253, fru Johnsen, Havegt. 1. — Edammerost, nr. 8, Nipper, Kirkevn. 57. — Edammerost nr. 196, frk. Kjelstrup. — Gjetost, nr. 4, fru Bølstad, Bråthen, St. Halvardsgt. 24. — Hermetisk skinke, nr. 159, Henrik Johansen, Kanslers gt. 8. — 1 boks pærer, nr. 239, Mathilde Hansen. — 1 pølse, nr. 223, fru Fredriksen, Dælenenggt. 9. — Grønn linduk m. serviett, nr. 85, frk. Bachke, Fr. Stangsgt. 5. — Mokkaskjeer, nr. 58, fru Reichenbach. — 2 lystemer, nr. 177, Pater Alby, Hamar. — Thevarmer, nr. 179, Pater Alby, Hamar. — Dessertskjeer, nr. 69, frk. Jensen, Grønland 6—8. — Hermetikkdåse, nr. 75, fru Woxen, Daaesgt. 11. — Ostehøvel, nr. 118, Carelius. — Kaffeduk m. servietter (beige), nr. 285, Synnøve Nikes. — Gardiner II, nr. 63, Ragna Lund, Møllergt. 50. — Stores, nr. 125, fru Sutter, Valdm. Thranesgt. — Gardiner III, nr. 148, Franciska Christensen V. F. H. — 6 spiseskjeer, fru nr. 99, fru Bade, Løvenskjgt. 10. — Cigarer, nr. 76, Olav Sørum. — Brødboks, nr. 89, lensmannsfullm. Madsen, Nesodden. — Kasserolle, nr. 249, R. Larsen, Elisenbergvn. 19. — Kasserolle, nr. 219, Sr. Johanna, Urtegt. 31. — Koffert, nr. 436, mgr. Irgens. — Koks, nr. 76, St. Halvards kirke. —

Stålampe, nr. 298, fru Bølstad, Bråten. — Baby dukkekurv, nr. 613, Vor Frue Hospital. — Grønn linduk m. servietter, nr. 177, fru Emilie Huseby, Hospitalsgt. 8. — Kandelaber I, nr. 91, Rachel Hellum. — Kandelaber II, nr. 8, frk. Sandberg, Kirkevn. 57. — Gardin IV, nr. 159, fru Siggerud, Nordkapsgt. 30. — Dukke I, nr. 93, frk. Augusta Bachke, Fr. Stangsgt. — Do. II, nr. 193, Berit Barra. — Do. III, nr. 28, fru Lund, Oscarsgt. 7 b. — Do. IV, nr. 43, Sr. Ingeborg Amundsen. — Do. V, nr. 112, Brustad, Grønland 6—8. — Do. VI, nr. 40, Sr. Ingeborg Amundsen, Ullevål. — Do. VII, nr. 127, fru Kiær, Frognervn. 9 b. — Dukke VIII, nr. 33, Elsa Elton, Torvg. 4. — Maleri, Lærum, nr. 196, Pastor Gorrissen. — Silkekimono, nr. 8, Ebba Svarstad. — Kinesisk kaffeservise, m. Brett nr. 326, Søstrene, Hamar. — Bokstøtte, nr. 83, Edith Bjørnstad. — Penn & blyant, nr. 55, frk. Falkanger. — 1 bok (Wallquist), nr. 28, fru Schultze, Akersvn. 19. — Veske, nr. 13, frk. Bjerkenås, St. Elisabethsøstrene, Tr.heim. — 1 sjal, nr. 81, fru Pettersen, Frognervn. 1. — 1 do., nr. 4, August Germeten. — Tinnfat, nr. 724, Pater Boers. — Brun fløielspute nr. 11, Kathrine Mezetti, Jomfrubrätvn. — Popelinspute, nr. 36, Ingeniør Pettersen, Frognervn. 1. — Fruktservise, nr. 146, Elisabethsøstrene, Harstad. — 1 løper, nr. 59, Lilly Braathen, Vibesgt. 18. — 1 do., brun, nr. 174, — Käthe Thielemann. — Tiger, nr. 65, Ing. Pettersen, Frognervn. 1. — Sengelampe, nr. 25, Marie Solum, Ullevål. — Hansker nr. 139, Ing. Pettersen, Frognervn. 1. — Brun Pute, nr. 73, Dagny Løvberg, Enebakvn. 52. — Sjerf, nr. 2, fru Anni Pettersen, Frognervn. 1. Kaffeduk, nr. 29, Thorlaug Borch. — Sparkstøtting, nr. 49, Josef Thielemann. — Skoiter, nr. 87, Borghild Hoffseth, Rikshospitalet. — Mosaikramme, nr. 41, Ellen Borg Müller. — Pute (blå), nr. 32, fru Augusta Lund, Svartskog. 4 små brikker, nr. 56, Josef Thielemann. — Noco 2 kg., nr. 37, Sr. Sunniva V. F. H. — Do., nr. 47, fru Pettersen, Gulleråsen. — Noco 2 kg., nr. 13, fru Thue, Frichs gt. 1. — Gulvpuff, nr. 56, Ingeborg Amundsen, Ullevål. — Messebok, nr. 492, André Bongart. — Venetiansk serviett, nr. 85, fru Sørum. — Teaterveske, nr. 124, Schweder, Vallegt. 9. — Violin, nr. 158, Odd Barra. — Mokka-servise, nr. 22, Eugenie Mezetti, Jomfrubrätvn. — Venetiansk serviett, nr. 334, Ester Sylou Kreutz. — Krystallbolle, nr. 151, Sofie Arnesen, Thor Olsensgt. 8. — Lampe, nr. 95, biskop Mangers. — Frukttfat (Egersund-fajanse) nr. 7, Pastor Ugen. — Fruktskål, nr. 171, Carlsen, Sandstuvn. 2. — 1 do., nr. 29 Ivar Ruyter. Kjøkkensett, nr. 187, Arne Andersen, Stenstrupsgt. 17. — 1 Dukke, nr. 111, fru Bodil Müller. — 1 do., nr. 201, Becsan. — Grønn silkepute, nr. 72, Elisabethsøstrene, Tønsberg. — Høne m. Kyllinger, nr. 160, Sr. Xaveria, Tønsberg. — Sengehugge, nr. 86, Gunnar Geist. — Serviett, nr. 25, Berthold, Festningen. — Forklær, nr. 66, Ing. Pettersen, Frognervn. — Tøfler, nr. 19, Biskop Mangers. — 1 Veske, nr. 18, Biskop Mangers. — 1 do., nr. 36, fru Kiær, Frognervn. 90. — Teddybjørn, nr. 164, pastor Ugen. — 1 malt pute, nr. 29, Aud Thielemann. — 1 Pyjamas, nr. 169, Disp. Carelius. — 1 do., nr. 119, frk. Randi Straith. — Maleri (de Paepe), nr. 95, Sr. Xaveria, Tønsberg. — Hansker, nr. 175, Edith Fredriksen, Dælenenggt. — Smiejernstaker, nr. 181, fru Becsan.

Den elektriske komfyr, dukkestuen og det innlagte bord trekkes senere.

Gevinstene bedes avhentes snarest i Akersvn. 5, «St. Olav»s ekspedisjon, helst innen kl. 16.

Herhjemme.

OSLO. — St. Halvardsmenigheten fikk megen glede av sin basar som hver kveld den var åpen samlet et stort publikum som gledet sig over den gode underholdning og takket for gleden ved å ta flittig lodder på de mange herlige gjenstander. To teaterstykker spillet av flinke amatører i fru Lizzi Stigsets utmerkede instruksjon blev skiftevis opført om kvelden — og fru Schneider, frkn. Rachel Hellum, Randi Straith og hr. Willy Weiss besørget den vokale del av festen med frk. Kjelstrup som den alltid sikre akkompagnetrise — alt til det store publikums takknemlige tilfredshet, som også gjaldt frkn. Kjelstrup og Waalers 4-hendige og frk. R. Carelius' og hr. Dahl Myhres effektive oplesning. Hver kveld hadde den utsøkt gode kafé som blev sikkert og godt ledet, et stort innrykk av gjester — og basaren avsluttedes med en særdeles vellykket fastelavnsfest som hadde samlet så mange deltagere som salen kunde rumme. Damene bak bordene holdt trofast ut og noterte mange gode ti-ører og hele basaren gav det strålende og velfortjente utbytte at de halvtredjetusen kroner passertes! Det var en flokk trette, men glade og takknemmelige komitemedlemmer som etter trekningen mandag aften ryddet alt tilside — og de hadde lov til å se med glede og tilfredshet på sitt verk: man var kommet et godt stykke på vei mot det strålende mål: en ny St. Halvardskirke — Gud til ære oss selv til gagn! Sognepresten pater Notenbooms varme og dypt følte takk til alle som hadde støttet det gode formål avsluttet den vellykkede basaren.

HAMAR. — Hamar lokalavd. av St. Olavs forbund avholdt møte i foreningslokalet torsdag 20.—2.—1936 kl. 20. med foredrag av stud. Nordberg, Fokstuen, over emnet: «Inntrykk fra Tyskland». Foredragsholderen som er en meget bereist mann fortalte fengslende og interessant om sin nettop foretatte reise i Tyskland, og belyste forholdene i det tredje rike på en meget grei måte, og vi blev gjort delaktig i en reisendes mangeslags opplevelser. Vi fikk også «frisch vom Fass» morsomt og underholdende en fin reportasje fra Garmisch-Partenkirchen, hvor det naturligvis var morsomt å tone norsk flagg de fleste av dagene. — En masse gode lysbilleder blev forevist. — Vårt foreningslokale var så å si fullt, og forsamlingen la tydelig for dagen at foredragsholderen hadde gjort sine saker godt. — Etterpå var det bevertning og det hyggelige samvær vekslet med sang og prat og sluttet kl. 23.

Referent.

og derute —

BRESLAU. Kardinal Bertram av Breslau har utsendt et hyrdebrev hvori han særlig taler om søndagens helligholdelse: «Med ganske særlig omhu må der våkes over søndagens helligholdelse — både fordi det er Guds bud: «kom hviledagen ihu at du holder den hellig!» og fordi det er en grunnpille for alle samfundskretsers karakterutvikling. Det er en målestokk for alle kristne folks sjelekultur hvorledes de helligholder søndagen. «Søk det som er oventil! søk Guds rike!» toner søndagsklokkene inn i alle hjem og alle hjerter. Og motsetningen? Det er en sorgelig villfarelse når man ved alle mulige tilstelninger vanskeliggjør å komme til gudstjenestene. I det kristelige liv skal søndagen være en familiedag, hvor man samles til hyggelig samvær efter å ha hentet sjelelig kraft og lykke i den hellige kommunion. Og lever de unge borte fra fedrehjemmet, er det enn mere nødvendig at de helligholder søndagen og lever under den nådefulle innflytelse som utgår fra gudstjenesten og sakramentene.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Oslo.

Fastemandat

for tiden fra askeonsdag 1936 inntil den samme dag 1937. I henhold til de av den hellige Fader mig overdragne særegne fullmakter for Oslo Apostoliske Vikariat bestemmes som følger.

- I. Den påbudte faste blir bestående på alle dager i den firti dagers fastetid med undtagelse av søndagene, dessuten på tamperdagene 4., 6. og 7. mars, 3., 5. og 6. juni, 16., 18. og 19. septbr., 16., 18. og 19. desbr. og vigiliene før pinse (30. mai), før Marias optagelse (14. aug.), før allehelgens fest (31. okt.) og før jul (24. des. inntil kl. 12. middag). Forpliktet til å faste på disse dager er alle, som har fylt 21 år, men enu ikke har begynt det 60. Fastebudet tillater et par stykker brød om morgenen, et fullstendig måltid til middagstiden og et mindre måltid om aftenen, eller også omvendt.
- II. Abstinensbudet forplikter alle, der har fylt 7 år, til fullstendig å avholde sig fra kjøttspiser. Dette bud blir stående på alle årets fredager, askeonsdag, påskelørdag, alle tamperdager og de ovennevnte vigiliedager. Dog dispenseres alle fra abstinensbudet: Bededag (fredag 30. oktober). På alle øvrige dager tillates nytelse av kjøttspiser, dog med den innskrenkning, at for personer, som er forpliktet til å faste, tillates på samtlige befalte fastedager nytelsen av kjøtt kun én gang, nemlig ved hovedmåltidet. Det er tillatt å nyte kjøtt supper og å bruke flekk, fett eller blod ved tilberedelsen av spiser, forsåvidt kjøtt enten aldeles ikke eller kun i en uvesentlig grad inneholdes i dem, på alle abstinensdager. Påskelørdag og julaften kl. 12 middag ophører både faste og abstinens.
- III. Tillatelse til å spise kjøtt på alle abstinensdager med undtagelse av langfredag gis: 1. alle som pleier å få sin mat fra et offentlig spisested eller hos ikke-katolikker; 2. ikke-katolikkens innbudte gjester; 3. medlemmer og tjenestefolk av en familie, hvis vert eller vertinne ikke er katolikk.
- IV. Alle sogneprester har, og alle øvrige av oss approberte skriftefedre meddeles herved myndighet til av viktige grunner, og hvor ikke bare sanseligheten forlanger det, å dispensere enkelte troende for faste- og abstinensbudet. De troende kan henvende sig til sin sogneprest eller til sin skriftefar for nærmere opplysninger angående fastebudet, f. eks. om ombytning av frokosten med aftensmåltidet.
- V. Av hensyn til den for alle modererte strenghet av det opprinnelige faste- og abstinensbud skal alle troende, som er i stand der til, i fastetiden nedlegge en almissee etter sine formuesomstendigheter i de bøsser, som i dette øiemed blir å anbringe i alle kirker og offentlige kapeller med påskrift: «Fastealmitter». Disse fastealmitter, som anvendes til beste for våre kirkelige anstalter, blir å innsende til det Apostoliske Vikariat. Den som ikke er i stand til å gi en sådan almissee, skal på søndagene i fastetiden be den smertefulle rosenkrans for Kirkens anliggender.
- VI. I de såkalte lukkede tider, d. e. fra og med askeonsdag til og med påskefesten og fra og med første adventssøndag til og med julefesten, må ingen høitidelige brylluper finne sted: i selve faste- og adventstiden skal de troende overhodet avholde sig fra danse og andre støiende offentlige forlystelser.
- VII. Tiden for oppfyllelsen av det kirkelige bud om påskedommunionen fastsettes til tiden fra palmesøndag inntil Kristi Himmelfartsfest for de troende, som bor på eller kun 25 kilometer fra et sted, hvor der er ansatt en prest, og inntil Trefoldighetsfest for de troende, som bor lengere borte.
- Nærværende fastemandat blir å oplese i alle kirker og offentlige kapeller på søndag Quinquagesima.
Gitt i Oslo 25. januar 1936.

† JACOB MANGERS,
biskop av Selja. Ap. Vikar.